

Filozofija religije

- Razodeta religija / Naravna religija
- Teistična in ne-teistična religija
- Metafizično in ne-metafizično pojmovanje religije
- Argumenti za obstoj boga:
 - Kozmološki
 - Ontološki
 - Teleološki
- Problem zla

Razodeta religija

- Religiozne resnice nam Bog razodene neposredno
- Težava – krožnost (že Descartes v posvetilnem pismu v Meditacije, Locke)
 - Bog biva - to je enostavno res, ker tako piše v svetem pismu. Po drugi strani pa je vse, kar piše v Svetem pismu, vključno s trditvijo, da Bog biva, res, je jasno, saj Sveto pismo "izvira od Boga."
- Resničnost razodetih resnic uhaja razumu
- Religija je stvar vere

Racionalno utemeljevanje obstoja Boga

- Filozofija ima pomembno vlogo v razpravah o religioznih prepričanjih
 - Ali ima vesolje vzrok?
 - Ali lahko razložimo vesolje?
 - Ali smo mi rezultat naključja ali načrta?
- Metafizika
 - Zakaj je nekaj in ne ničesar?

Kozmološki argument

- Prvi vzrok? (T. Akvinski *Summa Theologiae*)
- Osnovni kozmološki argument:
 1. Vse kar obstaja ima vzrok za svoj obstoj.
 2. Nič ne more biti vzrok svojega lastnega obstoja.
 3. Vesolje obstaja.
 4. Torej ima vesolje vzrok za svoj obstoj, ki leži zunaj vesolja.

Težava:
Neskončni regres

Časovni kozmološki argumenti

- 1a Vse kar začne obstajati (ob določenem času) ima vzrok za svoj obstoj.
- 2 Nič ne more biti vzrok svojega lastnega obstoja.
- 3a Vesolje je začelo obstajati (ob določenem času).
- 4a Torej ima vesolje vzrok za svoj obstoj, ki leži zunaj vesolja.

Težave

- 3a: kaj, če je teorija Velikega poka (Big Bang) napačna
 - model neskončnega časa v preteklost,
 - model sklenjenega časa
- 1a – problem časa in njegovega začetka; vprašanje razumevanja vzročnosti je napačna, ker obstaja nekaj, kar začne obstajati a nima vzroka, ali pa ni prvega vzroka

Modalni kozmološki argumenti

- 1b Vse, kar obstaja kontingentno, ima vzrok za svoj obstoj.
- 2 Nič ne more biti vzrok svojega lastnega obstoja.
- 3b Obstoj vesolja je kontingenten.
- 4b Torej ima vesolje vzrok za svoj obstoj, ki leži zunaj vesolja.

Ontološki argument

- Anselm, Descartes
- Struktura argumenta:
 1. Bog obstaja ali samo v naši duševnosti ali pa tudi v realnosti.
 2. Nekaj, kar obstaja v realnosti je večje (popolnejše) kot tisto, kar obstaja samo v naši duševnosti.
 3. Če Bog obstaja samo v naši duševnosti, potem si lahko zamislimo nekaj, kar je večje (popolnejše), namreč nekaj, kar realno obstaja.
 4. Ne moremo si zamisliti ničesar, kar je večje (popolnejše) od Boga.
 5. Torej, Bog ne obstaja samo v naši duševnosti, ampak tudi v realnosti.

Modalni ontološki argument

1. Če je mogoče, da Bog obstaja, potem nujno, Bog obstaja.
2. Mogoče je, da Bog obstaja.
Torej nujno, Bog obstaja.

Modalni ateistični argument:

1. Če je mogoče, da Bog obstaja, potem nujno, Bog obstaja.
- 2a Mogoče je, da Bog ne obstaja.
Torej ni res, da nujno Bog obstaja.
Torej ni mogoče, da Bog obstaja.

Teleološki argument (argument iz načrta)

- *Telos* – cilj, smoter
- Naravne značilnosti vesolja so nastale po zavestnem načrtu dejavnika, ki je imel v mislih določen smoter
- Argument po analogiji (podobnosti) (Hume) podobnost med vesoljem in strojem

Problem zla

- Naravna teologija – vzrok Boga, pozna samo po učinku
- Moralni atributi Boga – so presežna vednost, ki jih iz učinka, sveta, ki je poln zla, ni mogoče izpeljati
- Epikurov obrazec (Filon)
 - Bog ali hoče preprečiti zlo, pa ne more, je brez moči,
 - ali more, pa noče, je nevoščljiv
 - ali pa hoče in more – od kod potem zlo?